

VERZONDEN 21 SEP 2018

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	20 september 2018	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2018-1473	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	81DB0B45	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	13 september 2018	FAX	030-2583139
UW NUMMER		E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	- voorschriften en beperkingen - kaart planlocatie - maatregelen aanvraag	ONDERWERP	Wijziging ontheffing ontwikkeling Het Klooster, Nieuwegein

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht op het verzoek van 13 september 2018 van gemeente Nieuwegein, tot wijziging van ons besluit van 5 september 2018, waarbij ontheffing is verleend van artikel 3.8, eerste lid, mede gelezen in samenhang met 3.10, tweede lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: wet) ten behoeve van de realisatie van bedrijventerrein Het Klooster.

I. Besluit

Gelet op het bepaalde in de wet, het Beleidskader Wet natuurbescherming en Verordening Natuur en Landschap hebben wij besloten:

Ons besluit van 5 september 2018 (met zaakkenmerk Z-WNB-RI-REG-2018-1042 en nummer 81D7BE2C) te wijzigen naar het volgende:

- ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk verstoren, en het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de bosvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, heikikker, meervleermuis, laatvlieger, platte schijfhoren, poelkikker, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, en watervleermuis;
- ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste lid, voor zover dit betreft het opzettelijk doden en vangen van de heikikker, platte schijfhoren en de poelkikker;
- ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, eerste lid, aanhef en onder a en b, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, en het opzettelijk beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de waterspitsmuis;
- ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.34, eerste lid, voor zover dit betreft het uitzetten van de heikikker, platte schijfhoren en de poelkikker,

voor de periode tussen de verzenddatum van dit besluit en 1 augustus 2028.

II. Omschrijving van de aanvraag

Op 5 september 2018 hebben wij u de ontheffing verleend, met besluitnummer 81D7BE2C, op grond van de artikelen 3.8 en 3.10 van de Wet natuurbescherming, voor de verdere realisatie van bedrijventerrein Het Klooster te Nieuwegein. De overige deelgebieden zijn reeds ingericht als bedrijventerrein, waarvoor eerder door het Ministerie van Economische Zaken ontheffing is verleend (kenmerk FF/75C/2014/0200). De werkzaamheden betreffen:

- archeologisch onderzoek;
- dempen van sloten;
- verbreden van sloten en graven van een waterberging;
- bouwrijp maken van de percelen;
- aanleg hoofdweg en fietspaden.

Hierbij is geen ontheffing verleend voor het vangen en uitzetten van exemplaren van de heikikker. Dit was niet aan de orde aangezien de soort slechts waargenomen was in het compensatiegebied en hier slechts sprake zal zijn van het graven van sloten in het leefgebied van de soort. Bij start van de archeologische werkzaamheden op maandag 10 september is de heikikker echter tevens waargenomen in het plangebied (deelgebied 4) waar sprake zal zijn van de overige werkzaamheden. Op 13 september 2018 ontvingen wij uw verzoek tot wijziging van de verleende ontheffing voor wat betreft de in dit gebied aanwezige heikikker.

III. Procedure

De aanvraag is afgehandeld overeenkomstig het bepaalde in afdeling 4.1.2 van de Algemene wet bestuursrecht. Een aanvulling op de aanvraag is ontvangen op 17 september 2018.

IV. Toetsingskader

De bosvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, heikikker, meervleermuis, laatvlieger, platte schijfhoren, poelkikker, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, en watervleermuis zijn beschermd ingevolge artikel 3.5 van de wet. De waterspitsmuis is beschermd ingevolge artikel 3.10 van de wet.

V. Toetsing Ruimtelijke Ingreep

Motivering

Vleermuizen

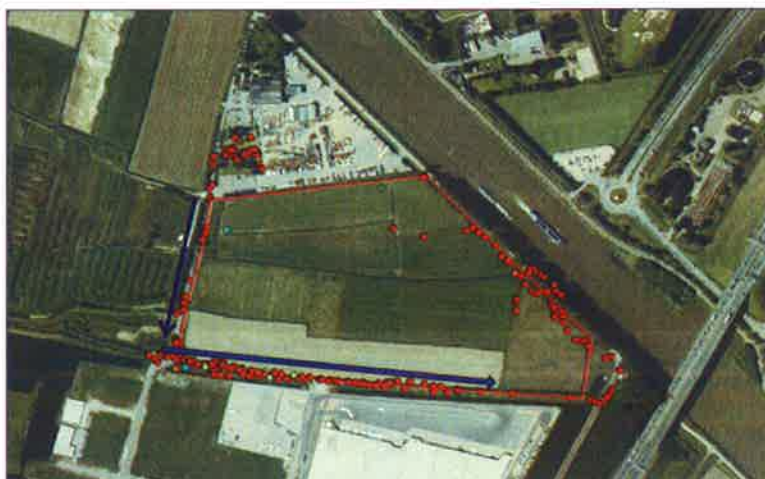
De bosvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, en watervleermuis zijn aangetroffen in het plangebied (hierna, wanneer alle soorten, bedoeld in dit hoofdstuk: vleermuizen). Voor de vleermuizen geldt dat er - rond de 40 - exemplaren in het plangebied vooral jagen langs de bomenrijen aan de zuidkant langs de Vuilcop (oost-westpad). Voor deze soorten heeft het plangebied een functie als essentieel foerageergebied. Daarnaast zijn de in het plangebied aanwezige lijnvormige elementen (bomenrijen, sloten e.d.) van belang als essentiële vliegroutes voor de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis en de watervleermuis (zie onderstaande afbeeldingen uit de aanvraag voor de plek en betreffende soorten) (zie onderstaande afbeeldingen). Foerageergebieden en vliegroutes vallen onder de bescherming van artikel 3.5, tweede lid, van de wet, indien deze van essentieel belang zijn voor het behoud van vaste voortplantings- en verblijfplaatsen van de soort. Door het uitvoeren van de werkzaamheden kunnen voortplantings- en rustplaatsen van de vleermuizen worden beschadigd en vernield, en kunnen exemplaren van de vleermuizen worden verstoord.

Tabel 3: De soorten-functie matrix: aanwezige vleermuis functies/soorten.

• = aanwezig en - = afwezig

Soort/functie	Paarverblijfplaats	Jachtgebied	Vliegroute
gewone dwergvleermuis	• (omgeving)	•	• (omgeving)
ruige dwergvleermuis	• (omgeving)	•	• (omgeving)
kleine dwergvleermuis	-	-	-
laatvlieger	-	•	• (omgeving)
rosse vleermuis	-	•	-
bosvleermuis	-	•	-
tweekleurige vleermuis	-	-	-
watervleermuis	-	•	• (omgeving)
meervleermuis	-	•	-
baardvleermuis	-	-	-
gewone grootoorvleermuis	-	•	• (omgeving)

Figuur 8: vleermuiswaarnemingen tijdens de onderzoekrondes van 5 en 25 september 2017.

Legenda

- ➡ Vliegroute
- Plangebied
- Gewone dwergvleermuis
- Laatvlieger
- Chiroptera
- Rosse vleermuis
- Laatvlieger, tweekleurige vleermuis of rosse vleermuis
- Bosvleermuis
- Gewone grootoorvleermuis
- Watervleermuis
- Ruige dwergvleermuis

Door de geplande werkzaamheden zal het foerageergebied van de vleermuizen binnen het plangebied grotendeels verloren gaan. Tevens zullen de vliegroutes verslechteren in kwaliteit vanwege het verhoogde verlichtingsgebruik op het bedrijventerrein. Om deze negatieve effecten zoveel mogelijk te beperken is er een verlichtingsplan opgesteld waarin maatregelen opgenomen zijn voor vleermuisvriendelijke verlichting (enkel waar nodig vanuit veiligheidsoptiek, op lage hoogte, gebundeld naar beneden en amberkleurig).

Bestaande vliegroutes binnen het plangebied worden versterkt door het aanplanten van extra bomen op open stukken. In het compensatiegebied wordt het leefgebied van de soorten geoptimaliseerd middels, onder andere, het inzaaien van meer dan 30.000 m² aan bloemrijke kruidenmengsels, om het verloren areaal aan jachtgebied te compenseren. Met de extra bloemrijke zones worden insecten aangetrokken en daarmee tevens voedsel voor de vleermuizen. Hier worden tevens extra bomen aangeplant om de bomenrijen te verbinden en zo de vliegroutes te verbeteren. Ook worden in het compensatiegebied nieuwe sloten gegraven waarbij een aantal iets breder worden gegraven ten behoeve van de vleermuizen.

Als overcompensatie wordt een vleermuistoren gebouwd in het compensatiegebied om te voorzien in verblijfplaatsen voor de vleermuizen. De precieze locatie van de vleermuistoren zal in overleg met de Gemeente (landschappelijke inpassing) en gebruikmakend van de expertise van de Zoogdiervereniging en SOVON (meest gunstige locatie voor vleermuizen) gekozen worden. Om te controleren of de te nemen maatregelen hun gewenste effect hebben zal er voor de vleermuizen monitoring plaatsvinden door middel van controle op het behoud van de waarden voor vleermuizen. Dit onderzoek naar het gebruik van vliegroutes en foerageergebied wordt uitgevoerd conform het meest recente Vleermuisprotocol. Desondanks zullen, door de werkzaamheden, de vleermuizen worden verstoord, verliest het leefgebied deels zijn functie en wordt daarmee in essentie beschadigd en vernield. Ontheffing is dan ook noodzakelijk.

In het compensatiegebied wordt gebied verbeterd ingericht waardoor deze geschikt wordt als jachtgebied voor vleermuizen. Ook worden vliegroutes versterkt. Verder wordt het gehele bedrijventerrein kwalitatief verbeterd. Op lange termijn zal derhalve geen negatief effect optreden op de gunstige staat van instandhouding van de vleermuizen in het plangebied.

Heikikker

In het compensatiegebied (deelgebied 5) dat grenst aan deelgebied 4 zijn heikikkers vanaf 2015 ingebracht. In het compensatiegebied laat de heikikker een stijgende trend zien en is er voortplanting waargenomen in 2017 en 2018. Het is aannemelijk dat dit de reden is dat de soort tijdens het onderzoek van 2017 nog niet is aangetroffen in het plangebied maar inmiddels, door dispersie vanuit het compensatiegebied, wel. De aangetroffen dieren betreffen tot nu toe voornamelijk subadult en juvenielen. Het plangebied heeft voor de soort een functie als landhabitat. Door het uitvoeren van de werkzaamheden kunnen exemplaren van de heikikker worden verstoord en/of gedood, en worden voortplantings- en rustplaatsen van de heikikker beschadigd en vernield. Door de werkzaamheden zal landhabitat van de heikikker worden aangetast.

De te treffen maatregelen voor de poelkikker ten aanzien van de archeologische werkzaamheden (het wegvangen en overplaatsen van dieren voordat de werkzaamheden op locatie plaatsvinden, het afzetten van het werkgebied middels amfibieënscherm) en de geplande compensatie (nieuwe sloten die hoge kwaliteit landhabitat bieden door oevers en voortplantingshabitat middels het water), zijn tevens geschikt voor de heikikker. Omdat de heikikkers (iets) eerder ontwaken dan de poelkikkers zal er begin maart een extra maaironde worden ingelast. Hiermee wordt het landhabitat voor de heikikkers ongeschikt. Wanneer ze ontwaken zullen ze naar de overgebleven sloten trekken waar voortplantingshabitat en geschikt landhabitat (oevers) aanwezig is. Half april-mei 2019 zal de grasmat vervolgens onder ecologische begeleiding gescheurd worden waarmee het landhabitat totaal ongeschikt gemaakt. Het moment van scheuren wordt door de ecooloog bepaald op basis van de voortplantingsactiviteit van de heikikker. De ecooloog loopt voor de machines uit om eventueel aanwezige heikikkers te vangen. Op deze manier worden de percelen compleet ongeschikt en onaantrekkelijk voor de heikikkers die zich in en op de oevers van de te behouden sloten zullen bevinden. Tot aan het ophogen en bebouwen van de percelen zullen deze ongeschikt gehouden worden door eventueel opkomende vegetatie te verwijderen. Door het uitvoeren van de werkzaamheden kunnen exemplaren van de heikikker worden verstoord en/of gedood, en worden voortplantings- en rustplaatsen van de heikikker beschadigd en vernield. Ontheffing is dan ook noodzakelijk.

Kikkers zijn in staat nieuwe watergangen in de nabijheid van bestaande populaties snel te koloniseren. Wanneer leefgebied geschikt is kunnen amfibieën binnen korte tijd grote populaties ontwikkelen door hun snelle voortplanting (door het grote aantal eitjes). De in 2015 nieuw gegraven sloten zijn binnen anderhalf jaar gekoloniseerd. De verwachting is dat de heikikkers de nog nieuw te graven sloten in het noordelijk deel van het compensatiegebied spoedig op eigen kracht zullen koloniseren. De nieuw te graven sloten zullen aansluiten op bestaande wateren, maar door natuurlijke ontwikkeling ook (deels) dichtgroeien en verlanden. Hierdoor kunnen visvrije omstandigheden ontstaan die gunstig zijn voor amfibieën. Het beheer van het gebied zal er op toegespitst zijn om deze soorten in stand te houden op deze locatie. Daarnaast zal de heikikker mogelijk ook mee profiteren van de aanleg van bloemrijke bermen (extra landbiotoop en voedsel in de vorm van insecten) in andere delen van het bedrijventerrein wanneer deze in de buurt van watergangen liggen. De werking van de maatregelen voor de soorten zal gemonitord worden. Door het nemen van mitigerende maatregelen, de inrichting en het beheer van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de heikikker niet in gevaar door het uitvoeren van de werkzaamheden.

Poelkikker

De poelkikker is aangetroffen in het plangebied en het compensatiegebied. De sloten en bijbehorende oeverzones vormen geschikt voortplantingsgebied, en de graslanden zelf maken onderdeel uit van het landhabitat. Het plangebied heeft daardoor jaar rond een functie voor deze soort. Door het uitvoeren van de werkzaamheden kunnen exemplaren van de poelkikker worden verstoord en/of gedood, en worden voortplantings- en rustplaatsen van de poelkikker beschadigd en vernield. Door de geplande werkzaamheden zal grofweg de helft van het voortplantingsbiotoop en voornaamste leefgebied verloren gaan (dempen van sloten). Daarnaast gaat het grootste deel van het landhabitat verloren en daarmee ook een deel van de overwinteringsplaatsen.

Er zal gewerkt worden in de werkbare periode voor de poelkikker op land (augustus 2018 tot half oktober 2018). Wanneer klimatologische omstandigheden het toestaan (voldoende warm zodat de poelkikkers nog actief zijn) kan er iets langer dan tot half oktober doorgewerkt worden. Een deel van de poelkikkers wordt in augustus/september gevangen langs de te dempen watergangen en overgebracht naar het compensatiegebied en het andere deel van de poelkikkers kan zich in de te behouden sloten vestigen. Vlak voordat de poelkikkers ontwaken uit de winterslaap wordt de vegetatie op de later op te hogen percelen zeer kort gemaaid (maart 2019). Wanneer de poelkikkers ontwaken, zullen ze richting het water trekken voor voortplanting. Door de vegetatie kort te maaien zullen de percelen ongeschikt zijn als foerageergebied en is het de verwachting dat de poelkikkers hier geen gebruik meer van maken. Tijdens de voortplanting van de poelkikker (15 april – eind mei 2019) zal onder begeleiding van een ecooloog van RAVON de grasmat op de percelen verwijderd worden. De ecooloog loopt voor de machines uit om eventueel aanwezige poelkikkers te vangen. Op deze manier worden de percelen compleet ongeschikt en onaantrekkelijk voor de poelkikkers die zich in en op de oevers van de te behouden sloten zullen bevinden. Tot aan het ophogen en bebouwen van de percelen zullen deze ongeschikt gehouden worden door eventueel opkomende vegetatie te verwijderen.

In het plangebied en in het compensatiegebied wordt extra wateroppervlak gecreëerd voor de poelkikker dat als voortplantingsbiotoop en zomerbiotoop kan dienen. De huidige draagkracht voor de populatie poelkikkers in het compensatiegebied wordt met name gelimiteerd door de hoeveelheid aanwezige watergangen die dienen als voortplantingsbiotoop en zomerbiotoop. Landbiotoop in de vorm van graslanden en overwinteringsbiotoop in de vorm van dijkes, stobbenwallen en een bosje is reeds overvloedig in het compensatiegebied aanwezig. Door het aanleggen van nieuwe sloten zal de totale draagkracht van het compensatiegebied toenemen waarmee gecompenseerd wordt voor het verlies aan leefgebied in het plangebied. Deze sloten zullen buiten de kwetsbare voortplantingsperiode worden gegraven (half april-eind juni 2019). De werkzaamheden zullen (desondanks) leiden tot het beschadigen en vernielen van leefgebied, het verstoren, en het doden van één of enkele verborgen exemplaren van de poelkikker. Ontheffing is dan ook noodzakelijk.

Kikkers zijn in staat nieuwe watergangen in de nabijheid van bestaande populaties snel te koloniseren. Wanneer leefgebied geschikt is kunnen amfibieën binnen korte tijd grote populaties ontwikkelen door hun snelle voortplanting (door het grote aantal eitjes). De in 2015 nieuw gegraven sloten zijn binnen anderhalf jaar gekoloniseerd. De verwachting is dat de poelkikkers de nog nieuw te graven sloten in het noordelijk deel van het compensatiegebied spoedig op eigen kracht zullen koloniseren. De nieuw te graven sloten zullen aansluiten op bestaande wateren, maar door natuurlijke ontwikkeling ook (deels) dichtgroeien en verlanden. Hierdoor kunnen visvrije omstandigheden ontstaan die gunstig zijn voor amfibieën. Het beheer van het gebied zal er op toegespitst zijn om deze soorten in stand te houden op deze locatie. Daarnaast zal poelkikker mogelijk ook mee profiteren van de aanleg van bloemrijke bermen (extra landbiotoop en voedsel in de vorm van insecten) in andere delen van het bedrijventerrein wanneer deze in de buurt van watergangen liggen. De werking van de maatregelen voor de soorten zal gemonitord worden. Door het nemen van mitigerende maatregelen, de inrichting en het beheer van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de poelkikker niet in gevaar door het uitvoeren van de werkzaamheden.

Platte schijfhoren

De platte schijfhoren is in alle bemonsterde sloten binnen het plangebied aangetroffen. De verwachting is dat de soort in alle sloten in het plangebied voorkomt. Door het uitvoeren van de werkzaamheden en het dempen van de sloten gaat grofweg de helft van het leefgebied van de platte schijfhoren verloren, en worden exemplaren van de soort verstoord en gedood.

Bij het archeologisch onderzoek zal onder ecologische begeleiding ook enkele vierkante meters sloot worden afgezet met gaas. Na het afzetten zal met een RAVON-schepnet alle eventueel binnen het met gaas afgezette deel aanwezige vegetatie met daarop platte schijfhorens worden verzameld en worden overgeplaatst naar de sloot. Op deze manier kan er, met zo min mogelijk negatieve effecten op de platte schijfhoren, water worden opgezogen. Om het doden van de platte schijfhoren tijdens de overige werkzaamheden zoveel mogelijk te voorkomen zal, door een deskundige, in augustus/september 2018, vegetatie van de te dempen sloten met de daarop aanwezige platte schijfhorens overgebracht worden naar het reeds bestaande slotennetwerk in het compensatiegebied op plaatsen waar de platte schijfhoren zich nog niet gevestigd heeft. Door niet in het vroege voorjaar te werken wordt de kwetsbare voortplantingsperiode van de platte schijfhoren ontzien. In het compensatiegebied is in 2015 reeds een netwerk van sloten aangelegd. De nieuw gegraven sloten vormen inmiddels zeer geschikt habitat voor de platte schijfhoren en deze heeft zich in enkele sloten die direct in contact staan met oude sloten reeds gevestigd. De maximale draagkracht voor de platte schijfhoren in het netwerk van nieuwe sloten is echter nog lang niet bereikt.

Door de aanleg van extra sloten in het compensatiegebied wordt het verlies aan leefgebied in het plangebied ondervangen. De platte schijfhoren heeft de sloten die reeds in dit compensatiegebied zijn aangelegd al gekoloniseerd; dit toont aan dat de gekozen maatregelen werken voor deze soort. Ook kan de platte schijfhoren voor blijven komen in de sloten binnen het plangebied die niet gedempt worden.

Ondanks de mitigerende en compenserende maatregelen wordt er leefgebied beschadigd en vernield, en wordt de platte schijfhoren verstoord. Omdat de soort slecht zichtbaar is, kan bovendien niet uitgesloten worden dat er exemplaren gedood zullen worden. Ontheffing is dan ook noodzakelijk.

De nieuw te graven sloten in het noordelijk deel van het compensatiegebied (2e helft april – eind juni 2019) zullen zich snel ontwikkelen. In 2020 zal er reeds flink wat watervegetatie aanwezig zijn die geschikt is voor de platte schijfhoren. In 2020 zal vegetatie met slakjes vanuit het zuidelijk deel van het compensatiegebied (waar extra platte schijfhoren worden heengebracht) overgebracht worden naar het noordelijk deel van het compensatiegebied wat tegen die tijd geschikt zal zijn. Er zal een groter oppervlak aan nieuwe sloten worden aangelegd in het plangebied en compensatiegebied dan dat er verloren gaat in het plangebied. De beheermaatregelen zullen ervoor zorgen dat deze soort ook op de langere termijn voor kan blijven komen in het compensatiegebied. Door het nemen van mitigerende maatregelen, de inrichting en het beheer van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de platte schijfhoren niet in gevaar door het uitvoeren van de werkzaamheden.

Waterspitsmuis

De waterspitsmuis is niet in het plangebied aangetroffen tijdens het vallenonderzoek. De kwaliteit van het habitat voor de waterspitsmuis is als matig beoordeeld vanwege de huidige vegetatiestructuur. Middels eDNA zijn er echter wel sporen van deze soort aangetroffen. Het voorkomen van de waterspitsmuis is bekend op - voor de soort - migreerbare afstand van het plangebied, waardoor niet geheel uitgesloten kan worden dat de soort voorkomt binnen het plangebied (zij het in lage dichtheden). Door het uitvoeren van de werkzaamheden wordt mogelijk leefgebied van de waterspitsmuis beschadigd en vernield en worden er mogelijk exemplaren van de soort gedood.

In de planning wordt rekening gehouden met de kwetsbare voortplantingsperiode van de waterspitsmuis (tussen medio april en medio september). De te dempen sloten in het plangebied zullen gecompartmenteerd worden gedempt en leeggevisd van november tot februari. Buiten deze periode blijven waterspitsmuizen mobiel en kunnen slachtoffers grotendeels voorkomen worden door rustig één kant op te werken bij maaien en werkzaamheden aan de sloot en oevers. Ondanks de mitigerende en compenserende maatregelen wordt er leefgebied beschadigd en vernield, en kunnen mogelijk exemplaren van de waterspitsmuis gedood worden. Ontheffing is dan ook noodzakelijk.

Het compensatiegebied vormt een geschikt leefgebied voor de waterspitsmuis. Door de aanwezigheid van meer (ruige) brede oeverzones gaat het leefgebied van de waterspitsmuis uiteindelijk zelfs in kwaliteit vooruit. Op de korte termijn zal er door de werkzaamheden echter een kleine dip in de populatie van de soort voorkomen. Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de waterspitsmuis niet in gevaar door het uitvoeren van de werkzaamheden.

Beheer en monitoring

Het beheer van het plangebied en het compensatiegebied zal erop toegespitst zijn dat soorten hier duurzaam voor kunnen blijven komen. Het aangepaste beheerplan zal een maand na oplevering van het compensatiegebied opgeleverd worden aan de Regionale Uitvoeringsdienst. Ook zal er een verlichtingsplan worden opgesteld in overleg met een vleermuisdeskundige, zodat de vleermuizen zo min mogelijk negatieve effecten ondervinden van de werkzaamheden.

Alle maatregelen zullen gemonitord worden op werkzaamheid. Het beheerplan zal daarom ook voorzien worden van een monitoringsplan. De onderzoeksresultaten zullen jaarlijks na afronding van het onderzoek, dus in de winter, aan Gedeputeerde Staten worden toegezonden. Indien blijkt dat de genomen maatregelen niet (voldoende) werken, kunnen Gedeputeerde Staten besluiten extra maatregelen op te leggen.

Belang van de aanvraag

U heeft ten aanzien van de vleermuizen, heikikker, poelkikker en de platte schijfhoren ontheffing aangevraagd op grond van het belang "Volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten". U heeft ten aanzien van de waterspitsmuis ontheffing aangevraagd op grond van het belang "Ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied." U stelt hierover het volgende:

"Gedurende 15 jaar is de gemeente aan de slag om het bedrijventpark Het Klooster te ontwikkelen. Dit bedrijventpark is regionaal van belang. Ook deelgebied 4 behoort tot het bedrijventpark, maar kent een latere ontwikkeling dan de rest van het bedrijventpark. Vanuit de provincie is destijds namelijk de wens geuit om te onderzoeken of een haven kan worden gerealiseerd als ontwikkeling van de Port of Utrecht. Nu gezamenlijk is besloten dat het nut en noodzaak van een haven niet kan worden aangetoond is dit gebied weer in beeld als bedrijventpark met een regionale functie en dus een bijdrage levert aan de regionale economische ontwikkeling en werkgelegenheid."

Dit is bevestigd in de herijking van de PRS in 2016 waarin deelgebied 4 als uitbreiding van bedrijventerrein Het Klooster (10 ha netto) is bestempeld. Het aantal vrije kavels op het reeds gerealiseerde deel van Het Klooster is nog zeer beperkt. Het overgrote deel is of al bebouwd, aangekocht of gereserveerd. Van de vier nog te ontwikkelen kavels in deelgebied 4 zijn er al 3 vergeven. Naar verwachting zal het bestemmingsplan deelgebied 4 in de eerst helft van 2019 door de raad goedgekeurd worden.

In de Provinciaal Ruimtelijke Structuurvisie (PRS) uit 2013 en de herijking daarvan uit 2016 is over deelgebied 4 het volgende opgenomen:

- *Provinciale structuurvisie 2013: de uitbreiding aan de noordkant van bedrijventerrein Het Klooster (plangebied) met 10 hectare netto is opgenomen. Deze uitbreiding is uitsluitend bedoeld als 'Blue Port' voor watergebonden bedrijfsvestigingen.*
- *Herijking Provinciale structuurvisie 2016: na uitgebreid onderzoek in de afgelopen jaren is gebleken dat er onvoldoende zicht is op een rendabele havenontwikkeling met containeropslag op bedrijventerrein 't Klooster. De locatie blijft echter beschikbaar voor bedrijventerreinontwikkeling."*

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat het belang "Volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten" voldoende onderbouwd is om de negatieve effecten van de werkzaamheden op de vleermuizen, heikikker, poelkikker en de platte schijffloren te rechtvaardigen. Daarnaast is het belang "Ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied" voldoende onderbouwd om de negatieve effecten van de werkzaamheden op de waterspitsmuis te rechtvaardigen.

Alternatievenafweging

De werkzaamheden zijn locatie-gebonden en kunnen niet elders worden uitgevoerd. Immers zou het realiseren van een (klein) losstaand bedrijventerrein niet leiden tot een uitbreiding van Het Klooster, en bovendien is het voor wat betreft bereikbaarheid en ruimtelijke ordening aan te bevelen om bedrijventerreinen te clusteren. Een realisatie elders zou vergelijkbare negatieve effecten op beschermde soorten kunnen hebben.

In de planning wordt optimaal rekening gehouden met de kwetsbare perioden van de aangetroffen soorten. Zo wordt voorkomen dat voortplanting verstoord wordt, en zoveel mogelijk voorkomen dat er exemplaren van de soorten worden gedood en/of hun eieren vernield. De gekozen planning is dan ook ecologisch de meest gunstige, waarvoor geen bevredigender alternatieven bestaan.

Met de additionele maatregelen in het compensatiegebied en in het plangebied zelf is gekozen voor ecologisch de meest gunstige inrichting. De maatregelen die reeds voor deelgebieden 1, 2 en 3 genomen zijn in het compensatiegebied hebben bewezen te werken voor de soorten – de poelkikker was daar, voorafgaand aan de maatregelen, zelfs nog niet waargenomen. Door de kwaliteitsimpuls toe te passen zal het gebied nog geschikter worden en de draagkracht vergroot. Ook de inrichting in het plangebied zelf (verbinden van bomenrijen, behoud van water, vleermuisvriendelijke verlichting) is zoveel mogelijk toegespitst op de beschermde soorten, waardoor ook hiervoor geen bevredigend, gunstiger alternatief voor handen is.

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven mogelijk die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

VI. Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.8 en artikel 3.10, van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden, deze treft u aan in de bijlage bij dit besluit. Het eerder verleende besluit met nummer 81D7BE2C komt hiermee te vervallen en dient retour gestuurd te worden.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb- adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op het moment van bekendmaking door uitreiking of verzending aan de aanvrager. Van het besluit wordt mededeling gedaan op de website www.officielebekendmakingen.nl

IX. Overleg en informatie

Er kan tevens vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of milieudienst, als u dit nog niet heeft gedaan.

Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

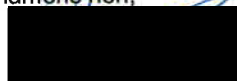
Voor meer informatie verwijzen wij u naar onze website www.provincie-utrecht.nl.

X. Verzending

Dit besluit wordt verzonden aan de aanvrager van de ontheffing. Een afschrift van deze ontheffing wordt verzonden aan:

- RUD Utrecht, Postbus 85242, 3508 AE Utrecht.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Mevr. mr. S.L. Munsel
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Leefomgeving

ONTHEFFING

Naar aanleiding van de aanvraag van de gemeente Nieuwegein van 3 juli 2018, de aanvullingen hierop van 9 augustus 2018, 30 augustus 2018, het wijzigingsverzoek van 13 september 2018 en de aanvullingen hierop van 17 september 2018, gelet op artikel 3.8, mede gelezen in samenhang met artikel 3.10, van de Wet natuurbescherming,

Verlenen Gedeputeerde Staten van provincie Utrecht hierbij aan:

Naam: Gemeente Nieuwegein

Adres: Postbus 1

Postcode en woonplaats: 3430 AA Nieuwegein

Ontheffing 81DB0B45 voor het tijdvak tussen de verzenddatum van dit besluit en 1 augustus 2028

- van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk verstoren, en het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de bosvleermuis (*Nyctalus leisleri*), gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), heikikker (*Rana arvalis*), meervleermuis (*Myotis dasycneme*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*), poelkikker (*Pelophylax lessonae*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), en watervleermuis (*Myotis daubentoni*);
- van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste lid, voor zover dit betreft het opzettelijk doden en vangen van de heikikker, platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*) en de poelkikker;
- van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, eerste lid, aanhef en onder a en b, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden en vangen, en het opzettelijk beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de waterspitsmuis (*Neomys fodiens*);
- van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.34, eerste lid, voor zover dit betreft het uitzetten van de heikikker, platte schijfhoren, poelkikker en de waterspitsmuis, alsmede het uitzetten van eieren van de platte schijfhoren.

Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft deelgebied 4 en een deel van deelgebied 5 van bedrijventerrein Het Klooster, zoals weergegeven op de kaarten in bijlage 2 bij dit besluit.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend. Indien blijkt dat er negatieve effecten zullen optreden voor een soort die nog niet in de ontheffing is opgenomen, dient hiervoor aanvullend ontheffing aangevraagd te worden.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of via servicebureau@provincie-utrecht.nl indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
6. Na afronding van de werkzaamheden dient u het meldingsformulier 'gereedkomen werkzaamheden' op de website van de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht <https://www.rudutrecht.nl/diensten/natuur/soortenbescherming/> volledig in te vullen en te versturen.

Specifieke voorschriften

7. U dient de maatregelen uit te voeren zoals omschreven op pagina's 30 tot en met 39 van het rapport "Onderbouwing aanvraag ontheffing natuurbeschermingswet onderdeel soortbescherming" van 19 juni 2018, en, voor zover in afwijking hierop, zoals omschreven in de aanvullingen van 9 augustus 2018 en 30 augustus 2018 (tezamen bijlage 3 bij dit besluit).

In aanvulling hierop dienen de maatregelen te worden uitgevoerd conform de bij het wijzigingsverzoek gevoegde notitie van 13 september 2018 (bijlage 4 bij dit besluit).

8. Het uitgewerkte verlichtingsplan dient uiterlijk in december 2018 aangeleverd te worden aan de provincie Utrecht (servicebureau@provincie-utrecht.nl) en de Regionale Uitvoeringsdienst. Dit verlichtingsplan zal toegevoegd worden aan de stukken behorend bij de aanvraag van de ontheffing.
9. Het aangepaste beheerplan dient uiterlijk in maart 2019 aangeleverd te worden aan de provincie Utrecht (servicebureau@provincie-utrecht.nl) en de Regionale Uitvoeringsdienst.
10. Het beheer van het compensatiegebied dient toegespitst te zijn op een duurzame instandhouding van de soorten.
11. Het monitoringsplan met onderzoeksresultaten dienen jaarlijks na afronding van het onderzoek (in de winter) toegezonden te worden aan de provincie Utrecht (servicebureau@provincie-utrecht.nl) en de Regionale Uitvoeringsdienst. Indien blijkt dat de getroffen maatregelen niet (voldoende) werken kan de provincie Utrecht besluiten om aanvullende maatregelen te treffen.
12. Tijdens de werkzaamheden dient een logboek te worden bijgehouden. In het logboek dienen gemaakte ecologische keuzes vastgelegd te worden zoals goedkeuring/vrijgeven door een ecooloog, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol en gekozen mitigerende maatregelen en de locatie daarvan. Het logboek dient bijgevoegd te worden bij de melding gereedkomen werkzaamheden.
13. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient (aanvullend) de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied, inclusief kaart;
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Wie is de begeleidende ecooloog (inclusief contactgegevens);
 - e. Welke activiteiten zijn/worden door de ecooloog begeleid;
 - f. Hoe er wordt/is omgegaan met onverwachte (beschermd) soorten binnen het plangebied.
14. Deze ontheffing kan worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.
15. Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of via servicebureau@provincie-utrecht.nl.

Bijlage 2: kaarten plangebied

Figuur 2: plangebied te realiseren bedrijventerrein binnen deelgebied 4.

Figuur 1 Deelgebied 5 waarbij het grijze vlak een verkochte kavel is waarvan de werkzaamheden niet in de aanvraag zijn opgenomen

RAVON

Stichting RAVON
Natuurplaza (gebouw Mercator III)
Toernooiveld 1
6525 ED Nijmegen

Datum: 09-08-2018

Notitie aanvullende ontheffingsaanvraag

Het Klooster, gem. Nieuwegein

Aanvulling op ontheffingsaanvraag

27 juni 2018 is een ontheffingsaanvraag voor de wet natuurbescherming (formulierkenmerk nr. 5774342) door de gemeente Nieuwegein (W. Hoogenkamp) voor het Klooster, deelgebied IV. Naar aanleiding van deze ontheffingsaanvraag zijn enkele aanvullende vragen gesteld aan de initiatiefnemers en wordt aanvullend op genoemde aanvraag, een aanvullende ontheffing aangevraagd door de verboden op het doden en uitzetten van de poelkikker, waterspitsmuis, platte schijfhoren en heikikker.

Gestelde vragen (zwart) en in cursief de antwoorden

1. In het compensatie gebied worden nieuwe watergangen gegraven, en diepere kommen gerealiseerd in bestaande wateren. Tasten deze werkzaamheden het leefgebied van de grote modderkruiper aan? Dan adviseer ik u aanvullend ontheffing aan te vragen voor het vernielen van leefgebied en het doden van de grote modderkruiper. Indien het vangen en verplaatsen noodzakelijk is om zorgvuldig te handelen bij deze werkzaamheden, adviseer ik u tevens ontheffing aan te vragen van het verbod op het uitzetten van grote modderkruipers.

Antwoord: De nieuw te graven watergangen worden aangetakt op een bestaande watergang, maar er wordt eerst een dammetje gebruikt, zodat niet gewerkt wordt in sloten met grote modderkruipers. Het dammetje wordt pas op het laatste moment weggeschoven, er wordt dus niet in al bestaand leefgebied gewerkt. Op het punt van aantakking, net voor de bestaande watergang, kan lokale verdieping van de bodem plaatsvinden. Daarbij wordt het bestaande leefgebied niet aangetast. De diepere kommen zijn nuttig voor overleving in tijden van extreme droogte.

2. Het vleermuisonderzoek heeft plaatsgevonden op 5 en 25 september. In aanvulling daarop zijn er met een batlogger gedurende een langere periode opnames gemaakt. Het Vleermuisprotocol (2017) schrijft echter voor dat er ook gedurende het kraamseizoen een veldbezoek plaats dient te vinden om foerageergebieden en vliegroutes in kaart te brengen. Hier is in onderhavig onderzoek niet aan voldaan, en er wordt ook niet gericht onderbouwd waarom er met de uitgevoerde onderzoeken toch een goed beeld verkregen is. Kan dit nog nader onderbouwd worden?

Antwoord: Het Vleermuisprotocol is ingericht op het kunnen uitsluiten van soort-functie combinaties. In het gedane onderzoek is gebleken dat deze functies (vliegroute aan alle daarvoor geschikte randen en foerageergebied binnen het gehele gebied) bewezen aanwezig zijn. Het gehele mitigatieplan is erop ingesteld dat deze functies behouden blijven en zelfs versterkt worden in de directe omgeving van het plangebied. Hierdoor levert het onderzoek in de zomer (niet alleen kraam!) weinig relevantie nieuwe informatie op.

3. De werkzaamheid van de mitigerende en compenserende maatregelen voor de vleermuizen zal gemonitord worden. Kunt u nader toelichten waar deze monitoring op toe zal zien? Wordt er eerst nog een nul-meting uitgevoerd? Op welke momenten na afronding van de werkzaamheden bent u voornemens de monitoringsresultaten aan ons toe te zenden?

Dit ziet toe op het behoud van gebruik van de directe omgeving voor de functies vliegroute en foerageergebied. Tevens wordt de vleermuistoren onderhouden en gecontroleerd op gebruik. Deze gegevens kunnen jaarlijks na afronding van het onderzoek, dus in de winter, worden aangeleverd.

4. In het compensatiegebied worden extra sloten gegraven om het verlies aan wateroppervlak, en daarmee leefgebied van verschillende soorten, te compenseren. Is er ook overwogen om een deel van de sloten als (visvrije) 'greppels' te realiseren, om zo een geschikter habitat voor de amfibieën te creëren? Zo ja, waarom is er dan toch voor gekozen om alle sloten op elkaar aan te laten sluiten?

Door de snelle vegetatieontwikkeling en een afgestemd beheer, ontstaat binnen het systeem van nature een gradiënt in connectiviteit ten gunste van soorten die het van geïsoleerd gelegen relatief visvrije habitats moeten hebben, zoals poelkikker, heikikker en grote modderkruiper. Door (periodiek) toch enige mate van connectiviteit te houden, kan de grote modderkruiper het systeem optimaal benutten. Voor heikikker en poelkikker vindt daarbij geen afbreuk plaats van de (lokale) geschiktheid van het habitat.

5. De uiteindelijke verlichting van het deelgebied kan grote effecten hebben op de functie van het gebied voor de vleermuizen. Hier zijn randvoorwaarden voor opgesteld. U stelt dat het uiteindelijke verlichtingsplan nog toegezonden zal worden aan het bevoegde gezag. Welke termijn is hiervoor realistisch? Kunnen er meetbare randvoorwaarden opgenomen worden (hoogte lantaarns, lumen etc.)?

Deze vraag wordt nog voorgelegd aan vleermuisverlichtingsexpert Herman Limpens (keert 20 aug terug van vakantie), maar dit zullen lantaarns zijn van vergelijkbare hoogte als nu gebruikt op Het Klooster, maar met aangepaste armatuur (weinig lichtverstrooiing, naar beneden schijnend) en amberkleurige verlichting. Bij de verlichting blijft veiligheid een hoofdeis, maar deze eis zal niet tot minder goede verlichting leiden dan in andere situaties waar vleermuisverlichting succesvol is toegepast en is een duidelijke verbetering ten opzichte van de huidige situatie.

6. Het compensatiegebied zal beheerd worden met het oog op de functies voor de verschillende soorten. In aanvulling op het toesturen van het logboek dat tijdens de werkzaamheden bijgehouden zal moeten worden, zou ik jullie willen verzoeken om dit beheerplan toe te zenden aan de RUD wanneer het gereedkomen van de werkzaamheden gemeld wordt. Is dit haalbaar? Zo niet, op welke termijn zouden jullie het aangepaste/uitgebreide beheerplan toe kunnen zenden?

Voor het bestaande compensatiegebied is er een beheer- en monitoringsplan gemaakt. We stellen voor dat er een aanvulling op gemaakt wordt die een maand na de oplevering aan de RUD wordt verzonden.

Notitie aanvraag wijziging onthefing

RAVON

Stichting RAVON
Natuurplaza (gebouw Mercator III)
Toernooiveld 1
6525 ED Nijmegen

██████████ ██████████ ██████████
Datum: 13-09-2018

Het Klooster, gem. Nieuwegein

Aanvraag wijziging ontheffing

Voor de ontwikkeling van het Klooster in Nieuwegein is op 5 september door de provincie Utrecht een ontheffing verleend (zaaknummer Z-WNB-RI-REG-2018-1042, nummer 81D7BE2C).

Bij start van de archeologische werkzaamheden op maandag 10 september hebben wij (RAVON, Ronald Laan en Fabian Smith) heikikker waargenomen. Conform werkprotocol is dit gemeld aan zowel de Provincie als de RUD Utrecht.

Van maandag tot en met woensdag zijn totaal 1 adult, 5 subadulten en één juveniel exemplaar aangetroffen in het gras buiten de te op te bouwen delen in het werkterrein van de archeologische activiteiten. Deze dieren zijn naar het compensatie gebied (deelgebied 5) verplaatst.

Voor de heikikker is geen ontheffing verleend voor het plangebied (wel voor werkzaamheden in compensatiegebied). Dit omdat deze soort tijdens eerdere inventarisaties (3 rondes met 2 personen in 2017 t.b.v. voorbereiding ontheffingsaanvraag) niet in het plangebied (deelgebied 4) is aangetroffen. In het compensatiegebied (deelgebied 5) dat grenst aan deelgebied 4 zijn heikikkers vanaf 2015 ingebracht. In het compensatiegebied laat de heikikker een stijgende trend zien en is er goede voortplanting waargenomen 2017 en 2018. Waarschijnlijk is dat de reden dat de soort tijdens het onderzoek van 2017 nog niet is aangetroffen in het plangebied maar inmiddels, door dispersie vanuit het compensatiegebied, nu wel. De aangetroffen dieren betreffen tot nu toe voornamelijk subadult en en juvenielen.

De maatregelen die wij reeds treffen voor de poelkikker t.a.v. de archeologische werkzaamheden (het wegvangen en overplaatsen van dieren voor dat de werkzaamheden op locatie plaatsvinden en straks het afzetten van het werkgebied middels amfibieënscherm), zijn ook passend voor de heikikker. De details staan beschreven in de onderbouwing van de ontheffingsaanvraag en in bijgevoegd werkprotocol (reeds geüpdatet voor de heikikker). Ook de reeds voor de poelkikker geplande compensatie is passend voor de heikikker (nieuwe sloten: die bieden hoge kwaliteit landhabitat middels oevers en voortplantingshabitat middels het water). Qua werkwijze en ecologische begeleiding van het archeologisch onderzoek en aanleg van compensatie zijn daarom geen aanpassingen nodig.

Voor het komend voorjaar zal er wel een aanpassing gemaakt moeten worden bij het bouwrijp maken van de percelen. Het tijdstip van maaien en scheuren van de grasmat in het landhabitat is oorspronkelijk namelijk enkel afgestemd op de poelkikker die pas later in het jaar ontwaakt/voortplant ten opzichte van de heikikker.

Op de zandgronden plant de heikikker zich veelal veel vroeger voort (soms al februari tot begin maart) dan de poelkikker (april). In het veenweidegebied en op de klei zijn de heikikkers laat. Tijdens de afgelopen jaren vond de voortplanting van de heikikker in het Klooster pas plaats in laatste week van maart tot half april. De diepere sloten warmen minder snel op waardoor het een periode flink zonnig

(en warm) moet zijn voordat de voortplanting begint. De poelkikker zal tegen de tijd dat de heikikkers voortplanten reeds ontwaakt zijn (en richting water trekken).

Aanvullende maatregelen voor heikikker t.o.v. ontheffing

Omdat de heikikkers (iets) eerder ontwaken dan de poelkikkers zal er begin maart een extra maaironde worden ingelast. Hiermee wordt het landhabitat voor de heikikkers ongeschikt. Wanneer ze ontwaken zullen ze naar de overgebleven sloten trekken waar voortplantingshabitat en geschikt landhabitat (oevers) aanwezig is. Eind maart wordt de reeds voor de poelkikker geplande maaironde dan gewoon uitgevoerd. Het gras blijft dan gedurende de hele periode kort en daarmee ongeschikt voor de heikikker en poelkikker. Half april-mei 2019 zal de grasmat vervolgens onder ecologische begeleiding gescheurd worden waarmee het landhabitat totaal ongeschikt gemaakt. Het moment van scheuren wordt door de ecooloog bepaald op basis van de voortplantingsactiviteit van heikikker en poelkikker.

Voor nu (de archeologische werkzaamheden), is de heikikker opgenomen in de ecologische werkprotocollen (zie separate bijlage). Voor de latere werkzaamheden zullen de protocollen nog opgesteld worden en zal de heikikker ook worden opgenomen.

Bij dezen verzoeken we akkoord te geven voor de hierboven voorgestelde wijzigingen/aanvullingen op de oorspronkelijke verleende ontheffing.

Met vriendelijke groet,

■■■■■ ■■■■■ ■■■■■